

ОКОНЧАТЕЛНА ВЕРСИЯ

Цел на МВФ: Резултати в полза на хората

Реч на Кристилина Георгиева, управляващ директор на МВФ

Пленарна сесия на годишната среща на МВФ и Световната банка, 18 октомври 2019 г.

1. Увод

Господин председател,
Госпожи и господа управители,
Уважаеми гости,

За мен е огромна чест да се обърна за първи път към Вас в качеството си на управляващ директор на МВФ, още повече в присъствието на Джеймс Улфенсон, който превърна борбата с бедността в ключов приоритет на Световната банка.

Имам изключителния късмет да поема поста от една изключителна жена, чиято визия и решимост направиха МВФ *по-силна, по-иновативна и по-значима* институция. Благодаря, **Кристин!**

Благодаря искрено и на **Дейвид Липгън**, който ръководи Фонда изключително умело в междинния период.

Щастлива съм от възможността да споделя подиума с **Аяз Сайед-Каюм**, новия председател на Управителния съвет, и Дейвид Малпас, президент на Групата на Световната банка. За мен е привилегия да се присъединя към вас в служба на нашите държави членки.

Позволете ми да започна, цитирайки **Джон Мейнард Кейнс**, един от основателите на нашата институция, който казва:

„По същество икономиката е етична, а не естествена наука. Това означава, че тя си служи с инструментите на интроспекцията и оценъчните съждения“.

Тези думи ни разкриват целта на МВФ и служителите на организацията.

Във всяко направление на своята целенасочена работа ние се ръководим от ангажимента за подобряване на живота на хората. Служителите ни не просто използват оценъчни съждения — те се стремят да добавят **реална стойност**.

Целта е да има **ясна връзка между всички наши дейности и ползите от тях за икономиките и хората в нашите държави членки**.

Била съм свидетел на това в родната ми страна България, в която МВФ подкрепи икономическата трансформация — от криза към възстановяване, създаване на повече работни места и повишаване на жизнения стандарт.

Била съм многократно свидетел на ползите за хората при добро управление на преходите, когато МВФ играе основната си роля, насърчавайки прилагането на добри политики за приобщаващ и устойчив растеж.

Осъзнавам отговорността, която поемам с този пост, особено във време на ускоряващи се **промени** в технологиите, климата, природата и други сфери.

Промените създават огромни нови възможности, но едновременно с това пораждаат рискове, които сме призвани да управляваме. В тази среда виждам в съзнанието си Фонда като важна „**преносна линия**“ на знания, финансови ресурси, добри политики и изграждане на капацитет — хранилище на богат опит и инструменти, които помагат на държавите да бъдат отворени към ползите от **промените** и намаляват риска от изоставане.

2. Глобалната перспектива

Въпреки че способността ни да даваме правилните сигнали винаги е била важна, днес, когато световната икономика среща насрещен вятър, нейното значение е особено голямо. Това е така, защото след период на синхронизиран подем, в момента сме на прага на **синхронизирано забавяне**.

Забавянето в почти **90 процента** от държавите в светаⁱ означава, че тази година очакваме растежът да достигне едва **3 процента**ⁱⁱ — най-ниското ниво от началото на десетилетието.

Въпреки че глобалната икономика продължава да бележи ръст, това се случва с твърде бавни темпове.

Причините за това частично се коренят в напрежението в сферата на търговията, което понижава доверието на бизнеса и инвеститорите. Към тази повишена несигурност можем да добавим Брекзит, напрежението в геополитически план, допълнително забавящите растежа демографски кризи и рекордно високите нива на задлъжнялост.

Тези фактори вещаят проблеми в *средносрочен* план, особено в държави, които вече изпитват трудности, а някои от тях изпълняват и програми на Фонда.

Прогнозите ни сочат, че темпът на икономически растеж на глава от населението в икономиките на **45** развиващи се страни ще изостава спрямо този в развития святⁱⁱⁱ — тенденция, която ще засегне почти **1 милиард души**. Вместо да догонват развитите икономики, тези страни ще изостанат допълнително.

За да успеем да отговорим на това предизвикателство, трябва да **засилим** сътрудничеството както *в рамките на отделните страни*, така и *в трансграничен план*.

Какво означава това?

Означава, че държавите трябва да работят заедно за **намирането на трайно решение в сферата на търговията**, за да не допуснат пренасяне на напрежението в други критично важни сфери като валутите и технологиите.

Необходимо е да преминем от състояние на **търговско примирие към търговски мир**.

В това отношение неотдавна направеното изявление от Съединените щати и Китай е стъпка в правилната посока. Целта трябва да бъде изграждането на по-добра, по-справедлива, по-иновативна и по-приобщаваща търговска система.

Означава също така работа за постигането на консенсус **в национален план** и прилагането на **по-балансиран подход** в подкрепа на растежа.

Забавеният растеж изисква паричната политика да продължи да играе подкрепяща роля. Даваме си сметка обаче, че сама по себе си тя не е достатъчна. В страните, в които това е възможно, ролята на фискалната **политика** трябва да се засили.

Преди всичко обаче държавите трябва да проявят решимост за **структурни реформи**, които повишават производителността и устойчивостта.

Необходимо е да мислим за понижаване на бариерите за навлизане в сектора на услугите, преодоляване на дискриминацията между половете на пазара на труда и осъвременяване на правната рамка като средства за намаляване на административната тежест и борба с корупцията.

Структурните реформи **никога не са лесни**. Понякога те засягат утвърдени интереси и обикновено изискват специално внимание към влиянието им върху уязвимите групи от населението.

Но те са критично важни, за да не попаднем в плен на **посредствения растеж** и да продължим да насърчаваме производителността, създаването на работни места и повишаването на доходите.

По какъв начин МВФ може да подкрепи *Ваши*те усилия в тази посока?

3. Укрепване на връзката между политиката и хората

Необходимо е да заздравим връзката между политиките и хората, постигайки резултати за *хората*.

Виждам **три приоритета**:

(а) Икономически основи

Първият приоритет е да съсредоточим вниманието си върху икономическите основи. За служителите на Фонда това винаги е било отправна точка в съчетание с разбирането, че добрата икономическа политика не е самоцел, а средство за изграждането на благоденстващи общества.

Имала съм възможност лично да се уверя в силата на *добрите*, но също така въздействието на *лошите* политики. По време на паричната криза в България през 90-те години на миналия век инфлацията стои **98 процента** от средствата, които майка ми беше заделяла под формата на спестявания през целия си живот.

Този спомен изплува в съзнанието ми, винаги когато разглеждам програма за икономически реформи.

Отличен пример е **Ямайка**, където подкрепените от МВФ програми постигнаха осезаеми резултати: намаляване на публичния дълг с **50 процента от БВП**, исторически ниски нива на безработица и инфлационна стабилност. И бих искала да поздравя правителството на страната за изключително креативния начин, по който ангажира широката общественост, представяйки ползите от ниската инфлация посредством реге музиката.

Именно фокусирането върху резултатите е двигателят на **постоянното развитие в подхода на Фонда**: усъвършенстване на дизайна на *заемните* ни програми, включително разширяване на подкрепата за държави с ниско равнище на доходи при нулеви лихви, модернизиране на *надзорната* дейност в подкрепа на необратимостта в прилагането на правилни политики и по-нататъшна интеграция на работата ни за изграждането на капацитет, включително в надзорната и заемната дейност на Фонда.

Предвид несигурната икономическа перспектива, наш дълг е да *направим повече*.

Това означава още по-отчетлив акцент върху страните, които ще бъдат най-тежко засегнати от икономическия спад, например групата на уязвимите държави, и още по-ефективно използване на инструментите, с които разполагаме, в това число **предпазните инструменти**.

Преди всичко обаче това означава да прецизираме фокуса в работата си, за да я съобразим в още по-висока степен с **конкретните обстоятелства във всяка държава**. Това ще ни позволи да ви служим още по-добре.

(б) Приобщаващ растеж

Вторият приоритет е поставянето на акцент върху проблемите, които са важни за хората в тяхното ежедневие.

По-добрите и по-високо платени работни места, разширеният достъп до финансиране и създаването на повече възможности за жените и младите хора — ето това са сферите, в които се нуждаем от по-решителни реформи и повече публични и частни инвестиции.

Това ще подпомогне усилията на страните да **направят своите икономики по-конкурентоспособни и приобщаващи**. Целта е да отключим пълния потенциал на човешкия капитал във *всички* страни.

С други думи условието за постигане на благоденствие *утре* е да инвестираме в хората *днес*.

Ето защо Фондът уместно акцентира върху **разходите в социалната сфера** като въпрос с нарастваща важност.

В Гана работим за създаването на фискално пространство за повишаване на разходите за образование. В Грузия подпомагаме усилията за повишаване на минималните държавни пенсии. В Египет — за разширяването на обхвата на програмите за финансово подпомагане на бедни домакинства^{iv}.

В редица други страни усилията ни са насочени към повишаване на събираемостта на бюджетните приходи като ключова предпоставка за постигането на Целите за устойчиво развитие.

Ще продължим да поддържаме този темп и да надграждаме на основата на силните страни на институцията. В МВФ членуват държави от целия свят — уникална предпоставка за формирането на наднационална перспектива във времеви хоризонт на седемдесет и пет годишната ни история — паметно събитие, което отбелязваме тази година.

Историята също така ни учи, че успехът ни зависи от **отличните партньорства**, включително с други международни организации като Световната банка.

Нека помислим за това, което вече постигнахме с общи усилия — от облекчаване на дълговото бреме в държави с ниско равнище на доходи и оценки на финансовата стабилност в редица страни до ефективно използване на финтех инструменти и управление на техните последици за *всички* страни.

Поемам ангажимент да работя с Дейвид Малпас за разширяване на нашето сътрудничество в ключови за макроикономиката области, както и място в изпълняващите програми държави.

Вярвам, че можем **допълнително да укрепим сътрудничеството си** в редица области, както и че **ще успеем да го направим**.

(в) Нов тласък за международно сътрудничество

Това ме води до нашия трети приоритет — **даването на нов тласък на международното сътрудничество.**

Винаги съм се възхищавала на ангажимента на МВФ за **изграждането на мостове между нациите.** Дори на фона на отслабващото желание за работа в наднационален план, което наблюдаваме в някои държави, взаимосвързаността на глобалната икономика продължава да нараства.

Ефективно решение на много въпроси може да се намери само в режим на съвместна работа. Такъв въпрос са действията по отношение на **климата.** С огромно удовлетворение констатирам продължаващата работа на МВФ за смекчаване на последиците и адаптация към измененията в климата, особено в областта на определянето на цените на въглеродните емисии и изграждането на устойчивост.

Действията в сферата на **търговията** също изискват *засилване* — а не *отслабване* — на международни сътрудничество.

Това важи в същата степен за корпоративното данъчно облагане, финансовите регулации и борбата с прането на пари и финансирането на тероризма.

В този момент на повишена несигурност се нуждаем и от **глобална финансова мрежа за подкрепа**, в центъра на която функционира една ресурсно обезпечена институция като МВФ.

За първостепенен приоритет считам **съхранението** на финансовата мощ на МВФ в съчетание с полагането на последователни усилия, които гарантират, че управлението на институцията отразява в по-висока степен динамиката на тенденциите в нашите държави членки.

По този критично важен въпрос за мен е удоволствие да ви информирам, че по-рано тази сутрин **Международният валутен и финансов комитет (МВФК) одобри пакет**, който гарантира, че Фондът ще продължи да разполага с достатъчно ресурси, които дават увереност, че той ще бъде в състояние да оказва адекватна подкрепа на своите членове както и че реформите на квотната система и системата за управление ще продължат в контекста на Шестнадесетия общ преглед.

Една отлично ресурсно обезпечена и действително представителна организация ще бъде още по-ефективна в способността си да отговори на *вашиите* нужди.

По-високата ефективност означава да продължим да **черпим поуки** от своя опит и същевременно да **модернизираме** Фонда чрез оптимизация на собствените ни системи, извличане на максимални ползи от потенциала на новите технологии и допълнително повишаване на **многообразието** сред служителите ни —най-ценния актив на МВФ. *Вашият* най-ценен актив.

Бих искала да *им* благодаря от сърце за неуморните усилия, които полагат в подкрепа на *вашата* работа.

Бих искала да благодаря и на моя ръководен екип и на нашите изпълнителни директори. Благодаря ви за оказаното доверие.

4. Заключение

Възможността да служа на 189 държави — малки и големи, бедни и богати — като ръководител на МВФ е най-високата чест в живота ми.

Като човек, израснал зад Желязната завеса, никога не съм се осмелявала да мечтая, че един ден бих могла да оглавя организация като МВФ. За мен този ценен урок гласи:

Няма невъзможни неща. **Не можем да спрем промяната.** Но можем да изградим един по-добър свят.

Благодаря Ви!

ⁱ Измерено в реален БВП (въз основа на ППС).

ⁱⁱ Доклад на МВФ: октомври 2019 г., „Световната икономическа перспектива“.

ⁱⁱⁱ Пак там.

^{iv} Документ относно политиката на МВФ (2019 г.): *Стратегия за ангажимент на МВФ към разходите в социалната сфера*.